

AVRUPA BİRLİĞİ'NİN KURUMSAL YAPISI

Prof.Dr.Belgin Akçay

- **Avrupa Birliği Kurumsal Yapısının Temel Özellikleri**

- Tek Kurumsal Yapı
- Uluslarüstülük
- Sınırlı Yetki İlkesi

SINIRLI YETKİ İLKESİ

ULUSAL YETKİ – ULUSLARARASI YETKİ – ULUSLARÜSTÜ YETKİ (National-International- Supranational)

- ◆ Devlet yetkisi benzeri yetkilerin kullanılması söz konusu
- “**Birlik** (Topluluk), bu antlaşma ile kendisine tanınan yetki ve hedeflerle sınırlı olarak faaliyet gösterir. ”
(*Roma Antlaşması 5. md. /Avrupa Birliği Antlaşması 5.md.*)
- ◆ Yetki dağılımı 2009 Lizbon Reform Antlaşması ile son şeklini almış.

Kurumsal Yapıya İlişkin Antlaşmalar

Avrupa Ekonomik Topluluğunu Kuran Antlaşma
(Roma Antlaşması) (1957)

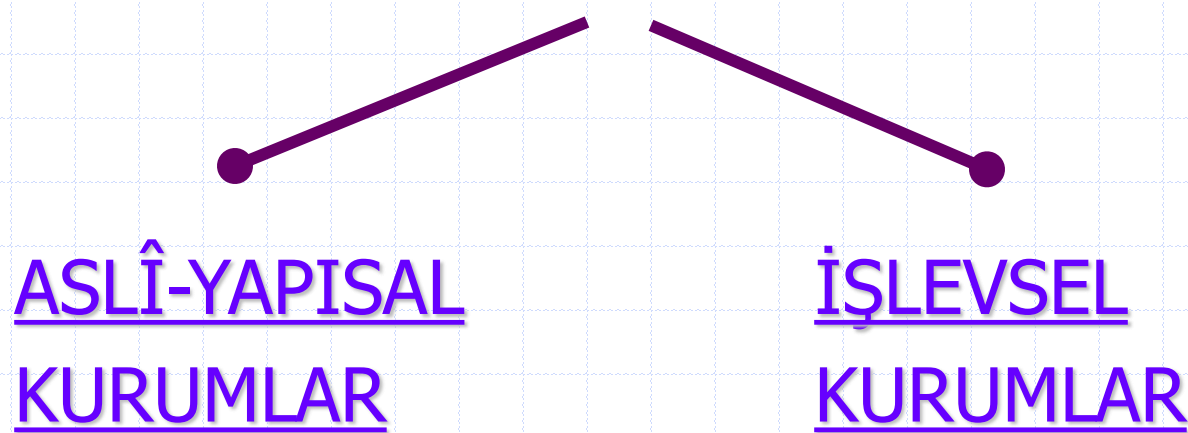

**Avrupa Birliği'nin İşleyişi Hakkında
Antlaşma (2009)**

(Lizbon Reform Antlaşması (2009- *Kurucu
Antlaşmalarda Değişiklik Yapan Antlaşma*)

Avrupa Birliği Antlaşması (1992)

TEK KURUMSAL YAPI

ASLÎ-YAPISAL
KURUMLAR

İŞLEVSEL
KURUMLAR

Asli-Yapısal Kurumlar

- ◆ **Avrupa Parlamentosu ***
- ◆ **Avrupa Birliği Bakanlar Konseyi (Konsey)**
- ◆ Avrupa Konseyi (Avrupa Birliği Zirvesi)
- ◆ **Avrupa Komisyonu ***
- ◆ **Avrupa Birliği Adalet Divanı ***
- ◆ **Avrupa Sayıştayı ***
- ◆ Avrupa Merkez Bankası (*1993-Avrupa Birliği Antlaşması ile kuruldu*) *

(*) AB'nin ve kişilerin menfaatlerini koruyan kurumlar

(1) AB BAKANLAR KONSEYİ (Yasama ve Yürütme Organı-Brüksel)

Council of the European Union
Conseil de l'Union Européenne

<http://ue.eu.int>

YETKİ VE GÖREVLERİ

- ◆ YASAMA (Avrupa Parlamentosu ile birlikte)
- ◆ BİRLİK POLİTİKALARI
- ◆ AB BÜTÇESİNİN KABULÜ
- ◆ ANTLAŞMADA BELİRTİLDİĞİ ŞEKİLDE POLİTİKA OLUŞTURMA
- ◆ ADAY ÜLKELER VE KATILIM
- ◆ ULUSLARARASI ANTLAŞMALAR
- ◆ SİYASAL UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ
- ◆ ATAMALAR
- ◆ EKONOMİ POLİTİKALARININ KOORDİNASYONU

OLUŞUMU VE İŞLEYİŞİ

◆ HER ÜYE DEVLETİN BİR BAKANI (27 Hükümet Temsilcisi)

ECOFIN – Ekonomi ve Maliye Bakanları

Eğitim, Çevre, Gençlik, Kültür, Enerji, Balıkçılık, Rekabet, Adalet ve İçişleri, İstihdam, Sosyal Politika.

(Dokuz Farklı Konsey)

OLUŞUMU VE İŞLEYİŞİ

◆ KARAR ALMA SÜREÇLERİ

- Basit Çoğunluk (14 oy karar nisabı)
- Oy birliği (Vergi, Sosyal Güvenlik, Dış Politika, Savunma, **Yeni Üye Kabulü**)
- Nitelikli Çoğunluk/Ağırlıklı oy sistemi (Temel Karar Yöntemi)
(Ülkelerin farklı ağırlıkta oylara sahip olması)
(345 toplam oy, 255 oyla karar alınabilir)

(2) AVRUPA KONSEYİ(EU Summit- Avrupa Birliği Zirvesi- Brüksel)

SİYASİ PLATFORMDUR

Devlet ve Hükümet Başkanlarından
Oluşur.

(2) AVRUPA KONSEYİ(Avrupa Birliği Zirvesi)

- ◆ **Amaç**, Birliğin genel siyasi önceliklerini belirlemek; Derinleşme ve genişlemede öncelikleri belirlemek
- ◆ 2.5 yıl süreyle seçilir
- ◆ Zirve Başkanı ulusal görev üstlenemez.
- ◆ Zirve Başkanı, Komisyon Başkanı, Üye Devlet Başkanları, Dışişleri ve Güvenlik Yüksek Temsilcisi katılımıyla her altı ayda bir (yılda iki kere) toplanır.
- ◆ Mevcut Başkanı António Costa (Portekiz'in eski başbakanı-2024)

(3) AVRUPA KOMİSYONU (Brüksel/Lüksemburg)

European Commission - Commission Européenne

<http://ec.europa.eu>

YETKİ VE GÖREVLERİ

◆ İcra Kurumu (YÜRÜTME)

YETKİ VE GÖREVLERİ

- ◆ Birliğin Genel menfaati Uyarınca Gerekli Önlemleri Almak
- ◆ Birlik Kurumlar Tarafından Yapılan Düzenlemelerin Uygulanmasını Sağlamak
- ◆ DÜZENLEYİCİ İŞLEMLER (YÖNERGELER)
- ◆ KARARLAR
- ◆ Yasama Sürecini Başlatma, Karar Tasarısı Hazırlama Yetkisine sahip,
- ◆ Bütçenin Hazırlanmasını ve Birlik Programlarının Yürütülmesini Sağlamak
- ◆ Topluluk Hukukunun Üye devletler tarafından uygulanmasını Denetlemek
- ◆ Ortak Dış ve Güvenlik Politikası dışında, Birliği Uluslararası Düzeyde Temsil Etmek
- ◆ ADAY ÜLKELERİN KATILIMINA İLİŞKİN İŞLER
(TÜRKİYE – Ülke raporları (İlerleme Raporları), Katılım Müzakereler)

OLUŞUMU VE İŞLEYİŞİ

◆ BAŞKAN + 26 KOMİSER=27
(Atanma süreci)

◆ GENEL MÜDÜRLÜKLER

◆ KARAR ALMA SÜREÇLERİ
Basit Çoğunluk
Kollektif sorumluluk ilkesi

OLUŞUMU VE İŞLEYİŞİ

- ◆ Bir Başkan+27 üye Devletten Bir Komiser
- ◆ Komisyon Başkanı, AB Zirvesi tarafından atanır.
- ◆ Komiserler, üye devletin gösterdiği adaylar arasından Komisyon Başkanı tarafından seçilir.
- ◆ Görev süresi 5 yıl (kendi devletlerinde görev alamaz)
- ◆ **KARAR ALMA SÜREÇLERİ**

Basit Çoğunluk

Kollektif sorumluluk ilkesi

Avrupa Komisyonun Başkanı Seçimi

- ◆ Aday, Avrupa Birliği Zirvesi (Zirve) tarafından nitelikli çoğunlukla belirlenir
- ◆ Avrupa Parlamentosunun basit çoğunluğu ile seçilir
- ◆ Seçilen Başkan, Yüksek Temsilci ve tüm Komiserlerle heyet halinde Zirve tarafından nitelikli çoğunlukla atanır.

(4) AVRUPA PARLAMENTOSU (Brüksel/Lüksemburg/Strasbourg)

European Parliament – Parlement Européen

<http://www.europarl.europa.eu>

YETKİ VE GÖREVLERİ

◆ YASAMA (AB Bakanlar Konseyi ile birlikte)

- Danışma Usulü
- İşbirliği Usulü
- Ortak Karar Usulü

⑩ UYGUNLUK GÖRÜŞÜ (Onay Usulü)

- Aday ülkelerin katılımı
- Uluslararası Antlaşmalar

◆ AB BÜTÇESİNİN KABULÜ

YETKİ VE GÖREVLERİ

◆ PARLAMENTO GÖRÜŞÜ VE İLKE KARARI

(ing., fr. *opinion, resolution*)

(Hukuksal bağlayıcılık-Siyasal bağlayıcılık)

◆ ATAMALARA KATILIM

◆ DENETİM

- Komisyon aleyhinde güvensizlik oylaması
- Soru, yıllık rapor, soruşturma komisyonu, dilekçeler

OLUŞUMU VE İŞLEYİŞİ

◆ SEŐİM – ÜLKE KONTENJANI – SİYASAL GRUPLAŐMA
**AB kurumları içinde doğrudan halk tarafından
seçilen tek organdır.**

Avrupa halklarının temsilcisi

◆ BAŞKAN – KOMİTELER- KARAR NİSAPLARI

(5) AVRUPA BİRLİĞİ ADALET DİVANİ (ABAD) (Lüksemburg)

- ◆ Adalet Divanı (Court of Justice of the European Union)
- ◆ Genel Mahkeme (General Court)

<http://curia.europa.eu>

<http://eur-lex.europa.eu>

YETKİ VE GÖREVLERİ

- ◆ YARGISAL (HUKUKSAL) DENETİM
- ◆ UYUŞMAZLIKLARIN HUKUKSAL ÇÖZÜMÜ
- ◆ TOPLULUK HUKUKUNUN YORUMLANMASI
(Boşluk doldurma ve topluluk hukukunun gelişmesindeki rolü)

ABAD'IN YETKİSİ:

Sınırlıdır – Münhasırdır – Zorunludur (istisnalar)

OLUŞUMU VE İŞLEYİŞİ

Topluluk Hukukunda Dava Türleri:

- İptal Davası
- İhlal Davası, Hareketsizlik (İhmal) Davası
- Tazminat Davası
- Ön Karar Davası
- Diğer davalar

27 Yargıç ve 8 Hukuk Sözcüsü

(6) AVRUPA MERKEZ BANKASI (Frankfurt-1998)

European Central Bank – Banque Centrale Européenne

Avrupa Merkez Bankaları Sistemi (27 devlet
Avrupa Merkez Bankası- 20 devlet (Ekonomik
ve Parasal Birlik Alanı-Avro Bölgesi)

<http://www.ecb.int/home/html/index.en.html>

YETKİ VE GÖREVLERİ

- ◆ Para politikasını tanımlamak ve uygulamak
- ◆ Üye ülkelerde fiyat istikrarının sağlanması
- ◆ Üye ülkelerde finansal istikrarının sağlanması
- ◆ Kambiyo işlemleri, ödeme sistemleri
- ◆ EURO ihracı

(!) Nihaî kararların verilmesi - AB Bakanlar Konseyi
(ECOFIN)

(7) AVRUPA SAYIŞTAYI (Lüksemburg)

European Court of Auditors – Cour des comptes européenne

- MALÎ DENETİM
- Gelirler-Giderler, İşlemler, Belgeler
- Yıllık Malî Rapor
- 27 Üyeli Yapı

İŞLEVSEL KURUMLAR

- ◆ (1) Ekonomik ve Sosyal Komite
- ◆ (2) Bölgeler Komitesi
- ◆ (3) Avrupa Ombudsmanı
- ◆ (4) Avrupa Yatırım Bankası
- ◆ (5) Avro Grup

(1) EKONOMİK VE SOSYAL KOMİTE

European Economic and Social Committee
Comité Economique et Social Européen

- ◆ Ekonomik ve sosyal politikaların oluşturulması
- ◆ Danışma Kurulu
- ◆ Kararları bağlayıcı değil tavsiye niteliğindedir
- ◆ 350 üye – Ülkesel kontenjan – Ekonomik ve sosyal yapının temsilcileri (Avrupa sivil toplumu)

<http://eesc.europa.eu>

(2) BÖLGELER KOMİTESİ

Committee of the Regions

Comité des Regions

- ◆ Yerel ve bölgesel politikaların oluşturulması
- ◆ Danışma Kurulu
- ◆ Kararları bağlayıcı değil tavsiye niteliğindedir
- ◆ 350 üye – Ülkesel kontenjan – Yerel ve bölgesel yönetimlerin temsilcileri

<http://www.cor.europa.eu>

(3) AVRUPA OMBUDSMANI

European Ombudsman
Médiateur Européen

- ◆ Görevi, çalışma yöntemi
- ◆ Re'sen harekete geçebilme
- ◆ Avrupa Parlamentosu tarafından atanır

<http://ombudsman.europa.eu>

(4) AVRUPA YATIRIM BANKASI

European Investment Bank – Banque Européenne d' Investissement

- ◆ Bütünleşmenin ve dengeli gelişimin finansmanı
- ◆ Birlik politikalarının hayata geçirilmesi
- ◆ Proje bazında finansman kredisi
- ◆ Aday ülke olarak Türkiye

<http://www.eib.org>

(5) AVRO GRUP (4 Haziran 1998)

Ekonomik ve Parasal Birlik konularında;

- ◆ Politika koordinasyonunu sağlamak
- ◆ Danışma forumu yaratmak

Lizbon Reform Antlaşması (2009)- resmiyet kazanması

ASLÎ-YAPISAL KURUMLAR

- (1) Avrupa Parlamentosu
- (2) AB Bakanlar Konseyi
- (3) Avrupa Konseyi (Hükümet ve Devlet Başkanları Zirvesi)
- (4) Avrupa Komisyonu
- (5) Avrupa Birliği Adalet Divanı
- (6) Avrupa Merkez Bankası
- (7) Avrupa Sayıştayı

İŞLEVSEL KURUMLAR

Ekonomik ve Sosyal Komite,
Bölgeler Komitesi,
Avrupa Ombudsmanı
Avrupa Yatırım Bankası
Avro Grup